

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRMEZŐKÖZ EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 4 ft. Félévre 2 ft. Negyed-
évre 1 ft. Folyó, havi és három hónapi díjaknak egész évre
3 ft., a havi díjat tagdíjnak, ideiglenes és közpénztárnak 2 ft.
50 kr. — Féléves díjnak 8 ft.
Megjelen hetente egyszer: vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BÉTECH PÁL könyvnyomdája és könyvtárosa (Kossuth-utczán), hova minden a lapot érdeklő kölcsönzés, előfizetés és hirdetések intézandók.

Postafiók száma: 4. Kísérlet nélküli postán.

BÉTECH PÁL.

Hivatalos hirdetések 100 szöveg mindegyik 2 k. szövege 1 k.
magánhirdetések 50 szöveg 3 k. többesre közlésnél 2 k.
közvetlenül — Hirdetési árak: 10 k. 20 k. 30 k. 40 k. 50 k.
Hirdetés és nyitási díj előre fizetendő.
Hirdetéseket a lap részére előford minden hirdetés idejéig.

Szavamra mondom és a szent sírokra esküszöm!...

Fedetlen fejt, kezét szivére téve, Isten szabad ege alatt cserényi nép előtt mondtatja és szavakat egy férfi, ki néhány nap alatt átszenvedte a rágalom piszkos fegyverével ütött mély seb emésztő fájdalommal s alkalma volt tapasztalni, hogy az őt ért sérelem az egész társadalmat is legnémesebb, legszenzibb érzéseiben sértegette meg.

Ha vizsgálodunk az elmúlt néhány nap eseményeire, emlékeztethetünk rá, hogy Székely-Udvarhely város és az egész vármegye közönsége a rang, állás, vallás és nem különösképpen nélkül felejtődött megjutdta, hogy emelt fővel, ösöklöt öröklöt díszes rang jelvényét hordozva egy ember is járkál sora közt, ki megokoltan magán bosszút elvakuva, nem tartotta a társadalmi erkölcs arculapjának azt a lépést, mely a meghalt emléket árttal piszkolja be, hogy az élő gyermekek, unokák egész seregét dilihassa pellengérré s így megmenekülhessen egyetlen egy képzelt ellenségtől...

A felzavart társadalom azonban megnyugvással, a jövőbe vetett teljes bizalommal várta az ügy tovább fejlődését s egészen természetesen kötött, mikor a meghurcolt család amaz exponált férfitagja nyilvánosan kijelentette, hogy ismeri és teljesíti kötelességét egy is mint ember, így is mint köztisztviselő...

Van-e társadalmunk zerek és zerek közül egy is, ki elúrná, hogy szülői és nagyszülői kegyelettel örözt emléket valaki undok hiéna módjára pihenő sírjaikból kiássa és méltatlannal meggyalazza? Van-e társadalmunkban zerek és zerek között csak egy is, ki el tudná szenvedni, hogy az ővök meggyalázott emléke átszálljon ártatlan, meg nem eszméltető gyermekeire s a következő egész sordra? Van-e Udvarhelyvármegyében, van-e bárhol s széles hazában egyetlen egy férfi, ki arculapjának ne tekintene, ha valaki megfontolt rosszakarrattal és kegyetlen kizsármással szétszórni akarná ősei kegyeletet emléket és gyermekei legelső reményét?

A végig sértett férfi ismerte és teljesítette kötelességét mint gyermek, mint apa s tehát mint ember...

A társadalom, ez az abszolút nagyhatalom csak addig tud megelégedni céljainak, csak addig vezetetője meg a politikai erőnyilvánulásoknak is, míg vezetőitől, intézőitől, köztisztviselőitől minden egyes tagjától nem csak összes szellemi és fizikai erejük teljes felhasználását megköveteli, de egyszersmind kerülhetetlenül rá tud parancsolni tagjaira, hogy az erkölcsi világra, a becsület szigorú törvényeit is pillanatsig se felejtselek.

Az a férfi ismerte és teljesítette e téren is kötelességét mint köztisztviselő...

Az a férfi tesztet fájdalommal, de emelt fővel, teljes önbecszeretettel távozott körünkől, most pedig mikor visszatért, a viharredett cser komoly méltósággal foglalja el ismét helyét; a győzelem nem tette elhalkodott; ellenségeit nem kicsinyli, hanem afelezőt izmokkal a

gyűlölet daemona nélkül kezli meg újra a harcot...

Udvarhelyvármegye és Székely-Udvarhely város közönsége önmagát becsülte meg, mikor a rang, vallás, kor és nem különösképpen nélkül kitoró örömmel, szerető gyöngédséggel, őszinte bizalommal s teljes ragaszkodással fogadta a pár napra elűldözött, de minden irányban megerősödve visszaérkező gyermeket, apát és férfit.

Önmagát becsülte meg és kötelességet teljesített a visszaérkező, mikor válaszaiban mint egy alkalmasszerűleg jelelte a helyzetet s ebben jövőre is ellogalandozott álláspontját. Itt hallottuk, mi különben is tudtuk, hogy a pár napig tartott krízis nem lankasztotta el a férfit, mert bármikor készen van szembe szállni az alvilág minden áradozóval a maga és családja becsületéért; itt nyilatkozott meg a körültekintő államférfi, ki a megért élményét nem akarta megemésztette porba venni, hanem hajlandó egyet együt közele; itt mondta az adandó, eskült meg a szent sírokra a hazáért, a köztisztviselő, hogy mint ember, úgy ezután is életnek legyen az a köztisztviselő, egyetlen törődése legyen a köztisztviselő tanácsadójának, elősegítse a családtag, ez államférfi, a köztisztviselő Udvarhelyvármegye főispánja, halálra Haller János gróf, kihez lapunk munkatársa — Demeter Dönes — az alkalomból következő költeményt intézi:

Bizonny szeszélyes, bolond a világ,
Irigy, rossz lelki és ki tudja még:
Hogy mi nem lehet az a gyatra ember?
Kit föld a vér föld és föld az ég.
Pedig az embert Isten teremte
Saját képre — mondia az ista.
Oh egzek, egzek! mi ma az ember;
Mint volt régen, oh mennyire más!
Hiéna, tigris, csak ő nem testvér...
Oh... oh ártatlan, krisztusi szent vér!!

Megváltó vízi s véres keresztben
Áldozk lo a szelidség napja,
S kővápor között a szent férfi:
István életét, lelkét ki adja.
Itt a nyak-tíli, ott a tűz-kerék,
Hittér, igazságtól hal meg az igaz.
Fenn hordja fejt, aláretet olíva,
Száll és el, miként hars-lyeg le a gas,
Viz lóva a vérből, ma semmi sem ér!
Oh... oh ártatlan krisztusi, szent vér!!

Kit egy országunk égő szemele
Hozott volt haza és temetett el;
Kiéna azt is magyartestétől,
Hiéna lábbal, udor kőkörmekkel,
Holnap talán mást tesz ki a sírból,
Mert az élő már neki nem elég;
Vad állat ő, egy nőlvő vagyja:
A másik vére gyonra megtöglő.
Pedig a gyonny nem ebek való bír,
Oh... oh ártatlan, krisztusi szent vér!!

Teged az embert, ki mi szeretünk,
Ki vagy korunknál bő bizalmas,
Sárral meztelen dőlődni talap
Üzen-üzenet, névki kintje?
Pedig, sárral csak az duhádozik,
Ki magán is sárbán hontog...
A sárból rog lesz, mint lábbal tipeg
Kíméletlenül ózi tőng...
...Csak azt fizeti, a ki mennyit ér...
Oh... oh ártatlan, krisztusi szent vér!!

Nemes gróf, ne bánd, ne vedd föl atóll,
A ki nem tudja, hogy mit eszelészik!
Tövélyg embert, búre búre halmoz
S aztán írtel áll, gyöny, veszelik.
Puszták királyát, a hó csorlást
A légy-csorda hasztalan szállja;
Mog nem mosdál, de nemes kúdoél
A véres versenyt minél káljál.
...Samu gyalogzat nem érlet téged,
Mi füstök meg: mi, a te néged!!

Főispánunk nekünk.

Halálra Haller János gróf Udvarhelyvármegye főispánja f. hó 14-én poszt vissza városunkba. Útasa Hájósalvató Székely-Udvarhelyi valóságos diadalmát volt. Utjában a társadalom hivatalos képviselő, díszes ökök melletti, birtokos és iparos polgárok hatalmas serege fejezték ki megjelenségek és lelkesítettség szívből fakadó jeleivel, hogy nemcsak mi megváltott, utlatott öröme, hanem az erkölcsi egyetértetést szert az a galád rágalom, az a családi lecsúszott, meggyilkolt kőről átkálódás, mely mint magán bosszú piszkos utro ártó a több ezer év óta Magyarországon volt. Erőlteti fejlekedő történetében arany betűkkel megváltott halálra Haller gróf család, de egyáltalán csak az igazságunk hódolnak, midőn ama meghurcolt család egyik lecsúszott Haller János grófának, Udvarhelyvármegyei és Székely-Udvarhelyi főispánjának, emelt fővel, ösöklöt öröklöt díszes rang jelvényét hordozva egy ember is járkál sora közt, ki megokoltan magán bosszút elvakuva, nem tartotta a társadalmi erkölcs arculapjának azt a lépést, mely a meghalt emléket árttal piszkolja be, hogy az élő gyermekek, unokák egész seregét dilihassa pellengérré s így megmenekülhessen egyetlen egy képzelt ellenségtől...

Lásuk most mi az utolsó előkelő eseményeit s kezdjük megfigyeléseket

Hallgatok.

Székely-Udvarhelyről Jakab Gyula alispán verse tőve alatt Sándor Mózes, Gyarmathy Ferenc, Ugron István, Dörögyházi Samuel, Lengyel József dr., Ferenczy Károly, Láutsy Sándor és Dániel Károly tagokból álló küldetés utazott Hájósalvató az érkező főispán fogadására. E küldetésnek oszlatott Székely-Köröszt 9 tagú küldetés.

Hájósalvátal hatalmas tőve kiáltás fogadta a város főit, borulogt meg minden megállás után Jakab Gyula alispán nagyvessző közönség jelenlétében a következő rövid és lelkes beszéd mondott:

Mózes gróf ur!

Szeretve tisztelt Főispánunk!

Ide jöttünk a vármegye határához, hogy első lebeszár csak között, ki kötelességet ma udvözölő ohajjait szerencsés és diadalmas megkezdése alkalmából és hogy kísérhesek szent diadalnak.

Fogadjuk az önként megállásunkkal és fénytel, de szívből megváltott.

A midőn mellettséget az ellene előkelő galadás feltelti mellet felhabarodásban o felseg kőnyaraink rendelkezéseire bocsátotta magunk állását, nagy borjag szallott fel lelünk agra vármegyék jőve sora iránt, amde kisa ott a nap sárga, nem fogadtuk el a lemondás és Mellettséget vissza lett adva nekünk, vissza lett küldve mellet helyére, a főispán szívből, lo a mostani hoz lazonzó rajongó szívből álló környezet, megyen javára s boldogság elkövetésére, hogy sokáig éljen, szívbőlünk kívánjuk.

E becseli elhangzás után főispánunk meglepő hangon válogott szót s elhangzott: „Ez a székely székely. Ez a székely derék küldetés megváltott, vezetője Hargittai Béla h. jőve a következő egyszerű, de lelkes lével elmondott szavakkal udvözölte az ünnepeket:

Lapunk mai számához egy félv melléklet van csatolva.

